

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 706/2014-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 152/2008 a jeho rozsudkom z 24. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 152/2008 a jeho rozsudkom z 24. novembra 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 152/2008 z 24. novembra 2008 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“), ktorého spisovú značku ani dátum vydania neuviedol, uznaný vinným zo spáchania zločinu „*vydíraní se zbraní*“, za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov.

Sťažovateľ je presvedčený, že v konaní vedenom okresným súdom, ale aj v tomto konaní predchádzajúcom prípravnom konaní boli porušené ním označené základné práva zaručené ústavou a právo zaručené dohovorom, a to tým, že okresný súd poprel ústnu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie mu obhajcu v trestnom konaní, že došlo k ponižovaniu jeho, ako aj poškodenej v konaní pred okresným súdom, že maloletá [REDAKOVANÉ] bola okresným súdom nútená usvedčiť sťažovateľa z trestnej činnosti, že zápisnica okresného súdu nezodpovedá skutočným výpovediam poškodenej, svedkov a sťažovateľa, ako aj tým, že okresný súd nerešpektoval dôkazy svedčiace o tom, že skutok kladený sťažovateľovi za vinu sa nestal, najmä nerešpektoval priznanie poškodenej a nevykonal dôkazy navrhované sťažovateľom.

V rámci prípravného konania malo dôjsť k pochybeniam spočívajúcim v nevykonaní potrebných vyšetrovacích úkonov – konfrontácie a zaistenia zbrane, ako aj v tom, že výsluch sťažovateľa bol vykonaný pod vplyvom alkoholu. Taktiež malo dôjsť

k ponižovaniu sťažovateľa príslušným prokurátorom a nesprávne mal byť v spise uvedený dátum umiestnenia sťažovateľa do cely policajného zaistenia.

Sťažovateľ tvrdí, že *„dvě přípravné konání a jedno hlavní pojednávání OS. Bardejov sp. zn. 2 T 152/2008 se konalo bez přidělení obviněnému právního zástupce obhajce soudem na ústní žádost obviněného“*.

Je presvedčený, že všeobecnými súdmi bol *„porušený né jeden zákon“*, a nemožno povedať, že v jeho trestnej veci došlo ku spravodlivému konaniu. Podľa jeho názoru, každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením základných práv zaručených ústavou. Rozhodnutia konajúcich súdov preto považoval za nezákonné a protiústavné, porušujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 152/2008 z 24. novembra 2008 v spojení s rozhodnutím krajského súdu a žiadal o *„zákonný nový proces, kde OS. Bardějov dodrží zákony o pojednávání v přítomnosti obhajce a bude dodržena ústava SR a dohoda EÚ“*.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti, tak ako ho vymedzil sťažovateľ, je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práva spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 152/2008 a jeho rozsudkom z 24. novembra 2008.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred všeobecnými súdnymi.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Podľa § 306 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka...

Podľa § 316 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby...

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby...

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona...

Z citovaných ustanovení procesnoprávneho predpisu, ktorým sa riadilo napadnuté trestné konanie, vyplýva, že tento dával sťažovateľovi k dispozícii účinný právny prostriedok, na využitie ktorého bol sťažovateľ oprávnený a prostredníctvom ktorého mohol dosiahnuť nápravu prípadného zásahu do ním označených základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutie okresného súdu bolo na základe využitia riadneho opravného prostriedku preskúmané krajským súdom v druhostupňovom konaní. A bol to práve krajský súd, ktorý v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu bol oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv sťažovateľa týmto právam poskytnúť ochranu. Právomoc krajského súdu v takomto prípade predchádza právomoci ústavného súdu. Preto až eventuálne ústavne nekonformný postup alebo rozhodnutie druhostupňového súdu by mohlo za splnenia ďalších podmienok vyvolať konanie pred ústavným súdom na základe sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a to za predpokladu, že táto sťažnosť výslovne a nepochybné smeruje proti postupu alebo rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Sťažovateľ však postup ani rozhodnutie krajského súdu ako druhostupňového súdu nenamietal. Svedčí o tom skutočnosť, že za „porušovateľa“ jeho práv označil iba „*Okresní soud Bardějov... v spisové značce 2 T 152/2008*“. Navyše, spisovú značku konania vedeného krajským súdom a ani dátum jeho rozhodnutia v sťažnosti vôbec neuviedol, preto ústavný súd nemohol konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu posudzovať z hľadiska možného porušenia základných práv sťažovateľa. Uvedený nedostatok nemôže zhojiť ani požiadavka zrušenia rozsudku okresného súdu „v spojení“ s rozhodnutím krajského súdu, pretože táto nie je spôsobilá „nahradiť“ kvalifikovaný návrh na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody postupom alebo rozhodnutím krajského súdu.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2014

